

## STERILIZACIJA

### Da ili Ne?

U našoj svakodnevnoj praksi, primetili smo da veliki broj vlasnika kuja i mačaka razmišlja o tome da li da sterilizuje svoju životinju ili ne, i traži naš savet šta je pravo rešenje. Ovim tekstom ćemo pokušati da objasnimo šta valja činiti i zašto.

Najpre, ukratko šta je sterilizacija. Sterilizacija je zahvat kojim se kod ženke hirurški odstranjuju jajnici i materica. Kao i većina hirurških zahvata, sterilizacija se izvodi u opštoj anesteziji.

Zapazili smo da su informacije koje vlasnici dobijaju vezano za ovo pitanje upravo pogrešne, netačne i najčešće su sledeće:

- Ženka treba da se pari bar jednom da bi bila zdrava
- Sterilisane životinje menjaju ponašanje (postaju trome i nevesele)
- Sterilisane životinje se nakon operacije ugoje
- "podvezivanje" jajnika je bolje rešenje
- Sterilizacijom se narušava nešto što je za životinju prirodno

### **Šta nauka i veterinarska medicina potvrđuju?**

Potvrđeno je da jedan graviditet ni na koji način ne obezbeđuje bolje zdravstveno stanje životinje. Naprotiv, naučno je dokazano da se sterilizacijom prevenira pojava čestih oboljenja reproduktivnih organa ženki kao što su gnojno zapaljenje materice (piometra), tumori mlečne žlezde, koji su češće maligni i daju metastaze koje životno ugrožavaju organizam. Ova oboljenja su posledica disfunkcije jajnika, odnosno disbalans polnih hormona. Sterilizacijom potpuno suzbijamo pojavu tumora jajnika i materice, pojavu piometre a mogućnost pojave karcinoma mlečne žlezde se umanjuje čak za 95% ukoliko se sterilizacija izvrši pre prvog estrusa (teranja). Dokazano je da posle 5-6 estrusa sterilizacija nema kvalitetan efekat na pojavu karcinoma mlečne žlezde. Pojava ovih tumora se jednako javlja i kod ženki koje su se parile i kod onih koje nisu! Takođe je dokazan i pozitivan uticaj sterilizacije na tok nekih drugih oboljenja (npr. Diabetes melitus-šećerna bolest)

Sva ova oboljenja ukoliko se jave, leče se hirurškim putem i obično kod starijih životinja kada je rizik zahvata daleko veći, kako zbog starosti životinje tako i zbog lošeg opšteg i zdravstvenog stanja karakterističnog za ove bolesti. Mlada i zdrava životinja je u minimalnom riziku pri ovom rutinskom hirurškom zahvatu.

- **Dakle, jedno parenje za zdravlje životinje ne znači ništa, a sterilizacijom preveniramo moguću pojavu veoma čestih ozbiljnih oboljenja!**

Ponašanje životinje je nešto što je sastavni deo karaktera i temperamenta životinje, što je definisano nasleđem od svojih predaka. Sterilizacija to ne može promeniti.

- **Životinja nakon sterilizacije ne menja ponašanje.**

Kao posledica sterilizacije, usled sporijeg metabolizma, životinje mogu biti sklone gojenju. Ovaj problem se jednostavno rešava kontrolisanom i adekvatnom ishranom.

- **Nakon sterilizacije moguća je gojaznost. Adekvatna ishrana eliminiše ovu pojavu.**

"Podvezivanje jajnika" je metoda koja samo sprečava mogućnost graviditeta. Jajnici i materica su i dalje aktivni i njihova disfunkcija može dovesti do pojave oboljenja koja su prethodno opisana. Ova metoda se više ne primenjuje u veterinarskoj medicini.

- **Podvezivanje jajnika je neadekvatan izbor za životinju jer ne obezbeđuje bolji zdravstveni status.**

Sterilizacija se može posmatrati i sa aspekta da se životinji oduzima nešto što joj je prirodno definisano i to je na neki način tačno. Međutim, vlasnik svojom odlukom da se životinja ne pari pri svakom teranju je takođe oduzimanje nečega što je mimo prirode životinje.

- **Držanjem životinje kao kućnog ljubimca svakako remetiimo prirodni aspekt njene reprodukcije. Bolji izbor je sterilizacija, jer graviditet (jedan ili više) ne obezbeđuju bolje zdravstveno stanje jedinke.**

### **Koja je preporuka?**

Ako svakako ne planirate da vaša kuja ili mačka imaju potomstvo, sterilizujte je, idealno pre prvog teranja odnosno u toku prve godine života.

Ukoliko planirate da vaša kuja ili maca imaju potomstvo, sterilizaciju uradite odmah nakon poslednjeg legla koje planirate.

Ako vaš ljubimac boluje od šećerne bolesti, epilepsije, displazije kukova ili drugih bolesti koje su nasledne, ne mojte ih pariti jer će se ove bolesti pojaviti kod potomaka. Sterilizujte ih na vreme!